

Herulernas längtan

En mumlande, skäggig dansk lektor lät fumlande pickupen studsa ner i spåren som skulle följa mitt liv i decennier. Lektorn sa inte mycket. I alla fall inte som jag förstod. Men det stod klart att det vi skulle lyssna på var något riktigt speciellt.

Ett snabbt nervöst leende for över hans läppar när en egendomlig röst strömmade ut genom högtalarna. Lektorn bar hornbågade glasögon och hans hår var tunt och spretigt.

I hela sin rufsiga uppenbarelse en materialisering av huvudpersonen Svante, i Svantes Visor. Utgiven tre år tidigare, 1973, med text och musik av poeten Benny Andersen, född 1929. Den skulle bli en dansk klassiker.

Inte minst [Svantes lykkelige dag](#):

"Blomsterne blomstrer op. Der går en edderkop. Fuglene flyver i flok når de er mange nok. Lykken er ikke det værste man har og om lidt er kaffen klar."

Annars gav Svante schablonbilden av den danske mannen fylld av melankoli. Mannen som dricker öl och iakttar sig själv och livet medan det pågår. Mest sig själv. En frustrerad man som stannat i växten.

Den egendomliga rösten tillhörde Povl Dissing, en dansk trubadur med rötter i blues och folkmusik, som i sångcykeln om Svante förvandlades till frambärare av en nationalklenod: den fiktive Svante Svendsen. Född i Malmö men sedan nio års ålder av olyckliga omständigheter boende i Danmark. Som längtande herul i sången [Laengsel till Sverige](#). Både före och efter bron.

Den danske lektorn var en budbärare. Poesi ger faktiskt avtryck i livet och ett varför-är-det-så, kan kanske rekonstrueras. Av alla intryck som sköljer genom mitt skrynkliga minne blir något kvar i en livslång dialog. Kanhända är jag en kryptodansk. En herul också jag. Minnesluckor finns. Men jag minns att [Svante var full](#):

"Min gangart består af tilbageskridt. Man må hold humøret vådt, Jeg er fuld og jeg har det godt."

Jag var gammal då när jag drabbades av Andersens antihjälte. Jag är yngre nu, mer än fyrtio år senare. [Som Dylan sjunger:](#) "Ah, but I was so much older then, I'm younger than that now". Vi lever icke-linjärt, kanhända.

Relationen till Svante var inte alltid konstruktiv. Ibland konsumerade den, ibland konserverade den. Jag blev Svante i Svantes visor. Strandsatt, på fel sida sundet. På den skånska slätten satt jag och såg längtansfullt över till andra sidan.

Visorna blev ett skydd att ta sig bakom om det levande livet kom för nära. Svantes skröplighet var definitivt den medelålders mannens, inte min ... då. Men mer bekant nu.

Jag såg Svantes frosseri, hans desperation, hans oförmåga, hans resignation, hans omöjliga kärlek till Nina. Visorna blev till ett förmanande finger.

Herulen kräver förklaring. Mytologins daner var enligt historikern Jordanes en stam i Sverige som fördrev de ursprungliga danskarna, herulerna, ut i Europa. Herulerna återvände men fick ingen plats i Danmark och befolkade sedan Sverige. Men det är ingen frustande fornnordsdyrkan. Andersen är internationalist och vill, som han säger, inte längre vara folklig i det nya Danmark.

Som herul måste jag erkänna, har min kärlek till Danmark inte alltid känts besvarad genom åren.

Men Andersens bildspråk ger öppningar. Humorn ligger alltid i bakhåll, lämnar efter sig försåtsmineringar. Den mystiske herulen, en grundstött själ som heter Svante, är också en bild av små röd-vita och blå-gula neuroser.

Povl Dissing har just fyllt 80. Parhästen Benny Andersen fyller 90 nästa år. Äntligen är jag yngre. Men jag borde ha lyssnat bättre. När jag var äldre.

Möt båda i en magnifik och innerlig final från en utomhuskonsert i Ledreborgs Slotspark. [Hilsen til forårssolen](#)

är hämtad från lp:n *Over visse vande*. Ett samtal i grönskan mellan Andersen och Dissing inleder.

Svante kom hem till sist, sjöng om vårsolen för danerna:

Solen skinner på fallittens rand.

Derfor denne dyrekøbte randbemærkning:

Der er caries i tidens tand.

Dens emalje trænger voldsomt til forstærkning!

Snart skal jeg og mine sidste

tænder skilles ad,

men når forårssolen skinner,

blir jeg glad!

Text: Farbror Mosterberg

Bild: Doris Gahner

Bildtext: "Icke sant, Benny" brukar Povl Dissing säga mellan sångnumren . " Jo, jo" svarar Benny Andersen, vid pianot.

Läs mer:

[Om Svantes visor](#)